***Załącznik nr 1***

*do Zarządzenia nr 8 Dyrektora II Liceum Ogólnokształcącego*
*w Augustowie im. Polonii i Polaków na Świecie*
*z dnia 24 kwietnia 2019 r.*

# Procedury postępowania w sytuacji kryzysowej w II Liceum Ogólnokształcącym w Augustowie im. Polonii i Polaków na Świecie

## Telefony alarmowe:

**999 - Pogotowie**

**998 - Straż Pożarna**

**997 - Policja**

**992 - Pogotowie Gazowe**

**991 - Pogotowie Energetyczne**

**994 - Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne**

**112 - numer alarmowy dla telefonu komórkowego**

# Spis treści

I. Podstawowe akty prawne.....3

II.Metody działania w celu prowadzenia skutecznej interwencji .....3

III.Zakres obowiązków pracowników szkoły na wypadek krytycznych zdarzeń szkolnych.....4

IV.Procedury postępowania dyrektora szkoły i nauczycieli. .....6

# I. Podstawowe akty prawne

- Ustawa o systemie oświaty
- Kodeks postępowania administracyjnego.
- Kodeks cywilny.

**Inne przepisy szczególne stanowiące podstawę działań profilaktycznych i interwencyjnych:**

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Zarządzenie Komendanta Głównego Policji z dnia 23maja 2014 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

# II. Metody działania w celu prowadzenia skutecznej interwencji

Zgodnie z zapisami prawa i w związku z koniecznością zapewniania bezpieczeństwa w szkole, ochrony przed przemocą, uzależnieniem, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej ustala się, co następuje:

**1. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia prawa i obowiązujących w szkole zasad niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.**

a) Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego prawa i obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem.
b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu przedstawiciel szkoły:
   - ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami,
   - prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
   - prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania w celu uzyskania pomocy specjalistycznej,
   - uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych reguł zachowania,
   - nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice i przedstawiciel szkoły.
c) Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej placówki (według obowiązujących w szkole procedur).
d) Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze podejrzenia zaistnienia demoralizacji ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:
   - zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych,
   - zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.
e) Pogotowie ratunkowe wzywane jest w przypadku zagrożenia zdrowia ucznia.

2. **Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach**.

a) W sytuacji udzielania pierwszej pomocy przez nauczyciela prowadzącego zajęcia z uczniami jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.
b) Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
c) O każdym wypadku powiadamiani są rodzice/opiekunowie. Fakt ten dokumentowany jest wpisem w e-dzienniku z uwzględnieniem daty i godziny powiadomienia.
d) Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej wraz z apteczkami przenośnymi. Dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za wyposażenie apteczek i sprawdzenie dat ważności jej zawartości.
e) W sytuacji zagrożenia życia udziela się pierwszej pomocy dzieciom bez względu na światopogląd, wyznanie, czy inne okoliczności zgłoszone przez rodziców.
f) O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, Dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego.
g) Jeżeli wypadek został spowodowany w związku z niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
h) Wyznaczona przez dyrektora osoba ustala wykaz uczniów przewlekle chorych i określa w formie pisemnej, z jakimi schorzeniami przebywają na terenie szkoły oraz ustala z rodzicami zakres postępowania w przypadku wystąpienia objawów chorobowych.
i) Rejestr wypadków prowadzi specjalista ds. bezpieczeństwa.

3. **Policja jest wzywana w przypadku:**
   - gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
   - znalezienia na terenie szkoły substancji psychoaktywnych,
   - gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne,
   - kradzieży lub innych wykroczeń.

4. **W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad prowadzone są dodatkowe zajęcia profilaktyczne.**

## III. Zakres obowiązków pracowników szkoły na wypadek krytycznych zdarzeń szkolnych

**Dyrektor:**

- ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia, pozyskuje kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło).
- w uzasadnionych sytuacjach – powiadamia Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe,
- rozpoczyna realizację szkolnych procedur: ewakuacji (przeciwpożarowej, bombowej), inne (w zależności od zdarzenia), w uzasadnionych sytuacjach – wzywa placówkę wsparcia (np. PPP);
- zawiadamia przez ogłoszenie lub w inny dostępny sposób personel szkoły;
- chroni (odizolowuje) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
- podejmuje działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;
- upewnia się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
- utrzymuje kontakt z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;

- kieruje uczestnikami zdarzeń, na bieżąco zawiadamia jednostkę policji/straży pożarnej o przebiegu zdarzeń, monituje o zmianach;
- zbiera świadków, poszkodowanych w zdarzeniu, jeśli to możliwe, zbiera kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;
- organizuje udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
- kontroluje obecność uczniów i personelu;
- wyznacza osobę do zawiadamiania rodziców / opiekunów prawnych uczniów;
- zleca zabezpieczenie miejsca zdarzeń, śladów;
- współpracuje z policją lub odpowiednimi służbami w rozwiązaniu problemu
- kieruje współpracą personelu ze służbami;
- zawiadamia służby interweniujące, personel, rodziców/opiekunów o stabilizowaniu sytuacji;
- inicjuje działania naprawcze.

**Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej:**

- dyrektor szkoły może nawiązać współpracę z przedstawicielami mediów zanim nastąpi kryzys. współpracuje z Wydziałem Edukacji w przygotowywaniu oficjalnych komunikatów dla mediów;
- dyrektor szkoły udziela informacji na temat zdarzenia lub wyznacza osobę spośród personelu szkoły odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami;
- dyrektor szkoły wyznacza miejsce, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu;

Należy zwróć uwagę, aby dziennikarze otrzymywali informacje od wyznaczonego personelu i nie szukali rozmówców spośród uczniów.

**Pielęgniarka szkolna:**

- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej;
- zgłaszanie potrzeb pomocy medycznej;
- udzielanie uczniom informacji o ew. konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie ze sobą incydent; przekazanie lekarzom kluczowych informacji o sytuacji, poszkodowanych.

**Wychowawca, inni nauczyciele:**

- powiadomienie uczniów w klasie i podjęcie tematu w dyskusji (jeśli jest to właściwe);
- niezwłoczne zidentyfikowanie uczniów potrzebujących porady, pomocy i zawiadomienie o tym, pedagoga lub specjalistę wspierającego szkołę (eskortowanie uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
- monitorowanie stanu uczniów w okresie późniejszym;
- towarzyszenie uczniom rannym, chorym;
- angażowanie zespołu klasowego w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- zmniejszanie dolegliwości skutków (w okresie po zdarzeniu).

**Pedagog / Psycholog:**

- koordynowanie działań związanych z pomocą psychologiczną, w tym zgłaszanie zapotrzebowania wsparcia w tym zakresie;
- wspieranie wychowawców;
- prowadzenie ewidencji uczniów, którym należy udzielać pomocy;
- informowanie rodziców/opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęcanie do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;
- pomoc rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
- pomoc pracownikom szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe.

**Sekretariat szkoły:**

- kierowanie służb interweniujących do miejsca incydentu, udzielanie informacji o topografii budynku, specyficznych cechach sytuacji;
- kierowanie wszelkich telefonów, zapytań od mediów do dyrektora szkoły.

## IV. Procedury postępowania dyrektora szkoły i nauczycieli.

**1. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających powinien podjąć następujące kroki:**

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę i dyrektora szkoły.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie. Uczeń nie może pozostawać bez opieki – powinna zająć się nim pielęgniarka lub osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy.
3. Udziela pomocy medycznej, w razie potrzeby wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
4. Zawiadamia o fakcie rodziców lub opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Powiadamia Policję, jeżeli rodzice nie zgłaszają się po dziecko w wyznaczonym czasie, a jest ono agresywne, zachowaniem zakłóca porządek lub zagraża życiu lub zdrowiu innych. Policja może umieścić ucznia w izbie wytrzeźwień lub policyjnej izbie zatrzymań (nie dłużej niż na 24 godziny) oraz ma obowiązek powiadomić o tym fakcie rodziców lub opiekunów i z urzędu sąd rodzinny.
6. Powiadamia sąd rodzinny o pogłębiającej się demoralizacji ucznia, jeżeli incydent się powtarza, a deklarowana współpraca rodziców nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

**2. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki**:

1. Odizolowuje ucznia poprzez umieszczenie go w oddzielnym pomieszczeniu.
2. Powiadamia o swoich podejrzeniach dyrektora szkoły, wychowawcę klasy.
3. W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) żąda okazania zawartości kieszeni i plecaka oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją i jej wydania.

*Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla Policji.*

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, należy ją zabezpieczyć i podjąć kroki opisane w poprzednim punkcie.
5. Jeżeli uczeń odmawia współpracy, należy wezwać Policję, która dokona przeszukania.
6. Wyznaczona przez dyrektora osoba próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył

substancję.
7. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
8. Niezwłocznie powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców lub opiekunów ucznia.

**3. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, przejawia zachowania wskazujące na demoralizację (w tym także przejawia zachowania charakteryzujące się arogancją, wulgarnością oraz przemocą emocjonalną, np. utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie zajęć lekcyjnych) nauczyciel powinien podjąć następujące kroki**:

1. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły, psychologa lub pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców lub prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz – w ich obecności – z uczniem. W przypadku potwierdzenia uzyskanej informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
4. Pożądanym elementem jest spisanie kontraktu, który jasno sprecyzuje warunki do spełnienia przez ucznia, dom rodzinny i szkołę oraz określi zmiany w zachowaniu dziecka. Ważne jest określenie form i częstotliwości kontaktów ucznia z pedagogiem oraz szkoły z rodzicami ucznia, a także wyznaczenie terminów, które pomogą w prowadzeniu monitoringu postępów.
5. Dodatkowo można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym
6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do stawiennictwa w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
7. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

**4. Czyny karalne w przypadku popełnienia przez ucznia, który nie ukończył 17 lat i w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 roku życia**

**A) Postępowanie wobec sprawcy czynu karalnego**

1. Odizolowanie ucznia – sprawcy od rówieśników.
2. Niezwłocznie powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. Przy składaniu wyjaśnień powinien być obecny wychowawca lub inny nauczyciel, którego uczniowie darzą zaufaniem.
5. Z ustaleń sporządza się protokół zawierający datę, godzinę i miejsce zajścia, personalia sprawcy, poszkodowanego oraz świadków, a także dokładny opis zdarzeń.
6. Zabrania się konfrontować świadków zdarzenia ze sprawcą.
7. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
8. Powiadomienie rodziców ucznia.
9. Niezwłoczne powiadomienie policji.
10. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i, uciekając, porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży),

*Zaistniała sytuacja powinna być omówiona podczas np. godziny wychowawczej, co pozwoli na ukierunkowaną dyskusję oraz wyeliminuje niepożądane interpretacje czy wręcz plotki.*

**B) Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego/przestępstwa**

Nauczyciel, który uzyskał informację o zaistnieniu czynu karalnego, stwierdził obrażenia na ciele ucznia lub był obecny na miejscu zdarzenia, zobowiązany jest do:

1. Udzielenia pierwszej pomocy (pomocy przedmedycznej), a w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń także do zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza.
2. Odizolowania ofiary od sprawcy poprzez umieszczenie w odrębnym pomieszczeniu.
3. Niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły.
4. Powiadomienia rodziców ucznia o zajściu, aktualnym stanie fizycznym i psychicznym dziecka. W każdym przypadku rodzic powinien odebrać dziecko ze szkoły.
5. Powiadomienia policji w przypadku, kiedy niezbędne jest zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Zapewnienia uczniowi – ofierze przemocy specjalistycznej pomocy psychologiczno – pedagogicznej gwarantującej wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego.

**5. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.**

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela nauczyciel, wychowawca klasy lub inny pracownik szkoły.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia dziecka w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest wyłącznie na podstawie wcześniejszego oświadczenia rodzica znajdującego się w dokumentacji szkoły.
5. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
6. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko.

Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

**6. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchniowe zranienie, otarcia naskórka, stłuczenia)**

1. Nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik szkoły, który zauważył lub dowiedział się o wypadku ucznia, jest obowiązany zapewnić poszkodowanemu opiekę, udzielić pierwszej pomocy lub odprowadzić do gabinetu pielęgniarki szkolnej celem udzielenia pierwszej pomocy.
2. Jeżeli stan ucznia nie pozwala mu na przejście do gabinetu, pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, wzywa pielęgniarkę na miejsce wypadku.
3. W razie nieobecności pielęgniarki ucznia należy odprowadzić do sekretariatu szkoły, gdzie pomocy udziela nauczyciel/osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie/inny pracownik szkoły.
4. Osoba udzielająca pierwszej pomocy powinna upewnić się, czy uczeń nie jest chory na hemofilię lub cukrzycę, bądź inną chorobę mogącą w połączeniu z urazem stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia.
5. Należy powiadomić dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą), rodziców/prawnych opiekunów i ustalić z nimi ewentualną konieczność odbioru ucznia ze szkoły przed zakończeniem zajęć.
6. W wypadku niemożliwości skontaktowania się z rodzicami lub niemożliwości ich przybycia do placówki zapewnia się poszkodowanemu bezpieczny powrót do domu lub przejazd do lekarza.
7. Zdarzenia powyższe nie wymagają wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu wypadkowego, sporządza się jedynie notatkę ze zdarzenia.

**7. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia wymagającego interwencji lekarza**

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy, należy wezwać pogotowie ratunkowe.

2. Do czasu pogotowia ratunkowego pielęgniarka lub osoby przeszkolone w udzieleniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
3. Osoba, w obecności której wypadek miał miejsce, wypełnia kartę zgłoszenia wypadku ucznia (druk o nazwie **„Zawiadomienie o wypadku ucznia”** – w załączeniu) i przekazuje ją bezpośrednio dyrektorowi szkoły, zastępcy dyrektora szkoły lub, w razie ich nieobecności, pozostawia w sekretariacie.
4. Dyrektor szkoły powiadamia o wypadku organ prowadzący, rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz specjalistę ds. bezpieczeństwa.
5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję, która bada przyczyny zdarzenia. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

**8. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenia ciała lub ze skutkiem śmiertelnym**

1. W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia zabezpiecza miejsca zdarzenia i natychmiast wzywa dyrektora szkoły.
3. W obu przypadkach dyrektor szkoły lub jego zastępca informuje o zdarzeniu rodziców (opiekunów prawnych), w razie zgonu policję, organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego (Kuratorium).
4. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.
5. Osoba, w obecności której wypadek miał miejsce, sporządza notatkę o zdarzeniu na piśmie, którą przekazuje komisji powypadkowej (w załączeniu).
6. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję badającą przyczyny zajścia. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
7. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu rady pedagogicznej.

**9. Procedura postępowania w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły**

1. Jeżeli wypadek ma miejsce w godzinach popołudniowych/wieczornych, np. zawody sportowe, dyskoteka, podczas nieobecności dyrektora szkoły – nauczyciel odpowiedzialny za daną imprezę sam podejmuje decyzję o postępowaniu z uczniem. Powiadamia dyrektora o zaistniałym wypadku telefonicznie.
2. W sytuacjach zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon postępuje zgodnie z procedurami ww.
3. Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki, biwaku, wyjazdu poza szkołę – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nie. Powiadamia dyrektora o zaistniałym wypadku telefonicznie.

| **10.Agresja ucznia wobec nauczyciela.** | **Zasady postępowania dyrektora** |
|---|---|
| Zgodnie z nowelizacją Ustawy o systemie oświaty i Karty Nauczyciela od maja 2007 roku określenie „funkcjonariusz publiczny” dotyczy również nauczycieli. Tak więc wykonywanie funkcji przez funkcjonariusza publicznego jest chronione przez Kodeks | 1. Przyjąć do wiadomości informację, zapewnić dyskrecję poprzez wysłuchanie nauczyciela bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).<br>2. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.<br>3. Zapewnić, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską |

| | |
|---|---|
| Karny, rozdział XXIX. Chodzi tu o przestępstwa takie jak:<br><br>1. Naruszenie nietykalności cielesnej (art. 222 kk)<br>2. Dokonanie czynnej napaści na funkcjonariusza (art. 223 kk)<br>3. Znieważenie funkcjonariusza (art. 226 kk)<br>4. Stosowanie groźby bezprawnej lub przemocy (art. 224 kk)<br>Należy jednak pamiętać, że funkcjonariusz publiczny ponosi większą odpowiedzialność za przekroczenie swoich uprawnień, niedopełnienie swoich obowiązków czy ujawnienie informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności służbowych (np. ujawnienie spraw poruszanych w trakcie rady pedagogicznej z wyłączeniem treści uchwał).<br><br>Art. 231 § 1 kk Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.<br><br>Art. 231 § 2 kk Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.<br><br>Art. 266 § 2 kk Funkcjonariusz publiczny, który ujawnia osobie nieuprawnionej informację stanowiącą tajemnicę służbową lub informację, którą uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, a której ujawnienie może narazić na szkodę prawnie chroniony interes, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.<br><br>Art. 271 § 1 kk Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę, co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. | nauczycielowi.<br>4. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:<br>- odnotować personalia świadków;<br>- sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych;<br>- zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty służące do popełnienia przestępstwa i przekazać je Policji;<br>- sporządzić dokładną notatkę ze zdarzenia;<br>- w przypadku stwierdzenia, że takie zdarzenie miało miejsce, skierować ucznia na Zespół Wychowawczy i ukarać zgodnie z regulaminem kar oraz zamieścić odpowiedni wpis do dziennika;<br>- powiadomić rodziców (opiekunów prawnych) ucznia;<br>- powiadomić policję w razie konieczności. |

| | |
|---|---|
| Art. 246 kk Funkcjonariusz publiczny lub ten, który, działając na jego polecenie w celu uzyskania określonych zeznań, wyjaśnień, informacji lub oświadczenia, stosuje przemoc, groźbę bezprawną lub w inny sposób znęca się fizycznie lub psychicznie nad inną osoba, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. | |

**11. Procedura reagowania – próba samobójstwa ucznia.**

**Działania uprzedzające**

1. Monitorowanie przez wychowawców, nauczycieli, psychologa, pedagoga stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.

**Działania interwencyjne**

- osoba interweniująca ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia;
- nie pozostawia ucznia samego;
- usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru; przeprowadza ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce (pod opiekę pielęgniarki szkolnej, pedagoga);
- dokonuje ona szybkiej oceny dalszych zagrożeń, np. wg klucza:

**RYZYKO UMIARKOWANE -** np. uczeń mówi o samobójstwie, nie mówi, jak to zrobi, nie było wcześniejszych prób;

**DUŻE RYZYKO-** np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe, uczeń mówi, jak to zrobi, były wcześniejsze próby;

**EKSTREMALNE RYZYKO-** np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia, podjął inne działania zagrażające zdrowiu/życiu.

- zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia;
- zawiadamia Dyrekcję Szkoły i wychowawcę o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka);
- wzywa pomoc (pogotowie, policję, straż), jeśli potrzeba;
- uczniowi towarzyszy osoba interweniująca lub wychowawca (nie może zostać sam);
- wychowawca powiadamia rodziców / opiekunów prawnych;
- Dyrektor Szkoły dokonuje wyboru priorytetów działania, uzależniając je od oceny sytuacji; ·
- personel szkoły chroni ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatyzującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)

**Działania naprawcze;**

- dyrektor, pedagog/psycholog dokonuje diagnozy ryzyka ponowienia zamachu, uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi, podejmuje próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo oraz skontaktowała się ze specjalistą.

**12. Procedura reagowania – żałoba po śmierci ucznia.**

1. Dyrektor informuje o sytuacji nauczycieli, wychowawców. Pedagog lub psycholog przypomina (podaje) zasady kierowania dyskusją z elementami odreagowania z uczniami, na potrzeby godzin

wychowawczych (daje materiały instruktażowe).

2. Wychowawca informuje uczniów na forum klasy (opowiada o okolicznościach śmierci, uwzględniając życzenia rodziny zmarłego). Jeśli istnieje taka potrzeba, należy stworzyć warunki uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych, uroczystościach itp. Wychowawca ocenia potrzeby, monitoruje stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdza szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji.
3. Wychowawca pozostaje w stałym kontakcie z pedagogiem/psychologiem. Po konsultacji z pedagogiem lub psychologiem organizuje – spotkanie, którego celem jest wymiana doświadczeń związanych ze zdarzeniem (mobilizacja indywidualnych sposobów radzenia sobie ze skutkami zdarzenia, udzielanie informacji o dalszych planach, działaniach, konsekwencjach, a także monitorowanie stanu emocjonalnego poszkodowanych).
4. Wychowawca wraz z pedagogiem lub psychologiem ułatwia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

**13. Procedura reagowania – konieczność zawiadomienia o śmierci ucznia**

1. O śmierci ucznia lub nauczyciela, która miała miejsce na terenie szkoły lub w związku z zajęciami szkolnymi, wycieczkami itp. powinien poinformować rodzinę Dyrektor Szkoły lub osoba upoważniona. Dotyczy to sytuacji, kiedy jest na to czas. Pozostałe przypadki pozostają w gestii policji, lekarzy, psychologów itp. W sytuacji, gdy wyznaczona osoba nie czuje się na siłach do konfrontacji z ekstremalnymi emocjami przeżywanymi przez rodzinę, która doświadczyła śmierci np. dziecka, wówczas zadanie to powinien przejąć na siebie pedagog.
2. Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz. Należy unikać powiadamiania za pomocą telefonu lub poczty, jeśli jest to tylko możliwe.

Powiadamianie o śmierci musi spełnić następujące warunki:

- dostarczyć niezbędnych informacji;
- udzielić pierwszego wsparcia dla ofiar;
- ochronić godność;
- okazać szacunek wobec ofiary, jak i powiadamianej rodziny.

3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób mu najbliższych.
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenie, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej.
5. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy.
6. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby umożliwić w razie potrzeby, natychmiastową interwencję lekarską.
7. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby.
8. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcje osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
9. Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
10. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego – zaproponować pomoc w zawiadamianiu innych bliskich, zapytać się, czy jest coś, co możemy zrobić dla rodziny zmarłego.
11. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem medyków itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
12. Rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.

13. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

**14. Procedura reagowania – epizod psychotyczny ucznia**

**Działania interwencyjne:**

1. Osoba interweniująca nie pozostawia ucznia samego (reaguje spokojnie, łagodnie).
2. Bez rozgłosu przeprowadza ucznia w spokojne miejsce (gabinet pielęgniarski gabinet pedagoga).
3. Na ile to możliwe, nie rozpowszechnia w szkole informacji o zdarzeniu.
4. Informuje o zdarzeniu dyrekcję szkoły, wychowawcę, pedagoga.
5. Zawiadamia pogotowie ratunkowe (999, 112).
6. Nie skupia się na rozstrzyganiu, czy to jest psychoza, czy nie – pozostawiamy to lekarzom.
7. Jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym, należy przygotować do tego klasę – np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „czym jest choroba psychiczna" (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany).
8. Jeżeli uczeń sobie tego nie życzy – nie informować klasy.
9. Należy wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określaniu wymagań wobec ucznia.
10. Konsultować postępowanie z lekarzem oddziałowym, na którym leczy się uczeń, który to lekarz jednak nie musi udzielić informacji.

Udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

**15. Procedura reagowania: incydent bombowy i obca osoba w szkole**

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji/przedmiotów lub podejrzanie obcej osoby należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję, powiadomić dyrektora szkoły, który przeprowadza ewakuację i powiadamia odpowiednie służby; w przypadku nieobecności dyrektora nauczyciel prowadzący zajęcia podejmuje działania leżące w gestii dyrektora.

**Symptomy wystąpienia zagrożenia -** Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób;
- pozostawione bez opieki przedmioty, typu: teczki, paczki, pakunki itp.;
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku, wzbudzające podejrzenie swoim zachowaniem,

O swoich spostrzeżeniach informujemy: służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo obiektu lub Policję.

**16. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:**

1. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje administrator obiektu, terenu lub osoba odpowiedzialna za jego bezpieczeństwo.
2. Na miejsce zagrożenia incydentem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodnokanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby", użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.

6. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać. O ich lokalizacji należy powiadomić administratora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
7. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu pracy/nauki należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, nesesery itp.).
9. Identyfikacją i rozpoznawaniem ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki - komórki organizacyjne Policji.

**17. Zasady zachowania się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”:**

1. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby”, stosujemy się do poleceń Policji.
2. Jak najszybciej oddalamy się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze informujemy o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
3. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji niezwłocznie udajemy się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób.

**18. Procedura ewakuacyjna**

**<u>Podstawy uruchomienia procedury</u>**

a) pożar
b) zagrożenie chemiczne (przekroczenie najwyższych Dopuszczalnych Stężeń Chwilowych)
c) zagrożenie katastrofą budowlaną
d) zagrożenie bombowe

1. Świadek niebezpiecznego zdarzenia zobowiązany jest natychmiast powiadomić sekretariat szkoły.
2. Sekretariat zgodnie z decyzją Dyrektora Szkoły powiadamia Policję, PSP, Pogotowie Ratunkowe, inne służby w zależności od potrzeb.
3. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o ewakuacji /pełnej lub częściowej.
4. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku szkoły odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania.
5. Ewakuację należy prowadzić w sposób zorganizowany, kierując się ustaleniami Instrukcji przeciwpożarowej i aktualnie zaistniałą sytuacją. Komunikat o ewakuacji powinien być słownie doprowadzony do wszystkich osób znajdujących się w rejonie Szkoły.
6. Nauczyciel po usłyszeniu sygnału dźwiękowego trwającego nieprzerwanie 3 min lub usłyszeniu komunikatu słownego EWAKUACJA, powinien natychmiast przerwać zajęcia, poinformować uczniów o konieczności ewakuacji, nakazać bezzwłoczne opuszczenie pomieszczenia zgodnie z kierunkiem ewakuacji. Młodzież musi być poinformowana, gdzie znajduje się miejsce zbiórki ewakuacji.
7. Nauczyciel wychodzi z sali lekcyjnej jako ostatni. Musi posiadać wiedze na temat tego, ilu uczniów wyprowadza z budynku (priorytet – sprawdzenie listy obecności na początku każdych zajęć lekcyjnych).
8. Nie zamykamy pomieszczeń na klucz. Przed wyjściem z pomieszczenia zamykamy okna.
9. Nauczyciel nadzoruje przebieg ewakuacji, czas opuszczenia zagrożonego budynku jest najważniejszy.
10. Na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy, w razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt natychmiast zgłosić koordynatorowi lub bezpośrednio strażakom (podajemy nazwisko ucznia).

11. Nauczyciel zwraca szczególną uwagę na stan zdrowia ewakuowanych uczniów, w szczególności zawroty głowy, kaszel, wymioty, bóle głowy, złamania, potłuczenia.
12. Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów do domu.
13. Nauczyciele/opiekunowie składają meldunek Dyrektorowi Szkoły lub koordynatorowi ds. bhp.
14. Wskazana jest pełna informacja o tym zdarzeniu w dzienniku lekcyjnym.
15. Zabronione jest powtórne wejście do budynku bez zgody Dyrektora Szkoły. Zezwolenie następuje po uprzednim zlikwidowaniu narażenia i wyrażeniu zgody przez straż pożarną.

Załącznik 1

Augustów, dnia ……

# NOTATKA SŁUŻBOWA

Dotyczy ucznia/ uczennicy/ uczniów…….....

z klasy ..... w sprawie: .....

Opis sytuacji: …….....

…….....

.....……

……

……

Notatka została sporządzona w obecności:

ucznia/ uczennicy

rodzica

wychowawcy klasy

pedagoga/ psychologa szkolnego[1].

…….

……

Podpis osoby sporządzającej notatkę

1 Podkreśl wybrany wariant

Załącznik 2

# Wniosek o skreślenie ucznia z listy uczniów

1. Osoba zgłaszająca wniosek

……..…

2. Imię i nazwisko ucznia, klasa:

….……..…….……..

**Uzasadnienie wniosku**

…….……
……..…….……..…
…….……..…….
…….

Informacja o podejmowanych działaniach wychowawczych

…….……
……..…….……
……
…….……
…….……..……

Informacja o wcześniejszych upomnieniach i naganach

……
……...…….……...……
……..

Opinia pedagoga / psychologa szkolnego

…….……
……..…….……
……
……....

Inne załączniki (np. pisemna opinia rodziców, wyjaśnienia stron, opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, notatka służbowa ze zdarzenia

…….. …….

data podpis osoby zgłaszającej wniosek

Załącznik 3

Augustów, dnia……

(pieczątka szkoły)

## Decyzja administracyjna

(w sprawie skreślenia ucznia z listy uczniów)

**Decyzja nr ..... / .....**

Na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004/256/2572 z późn. zm.), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. z 2000 nr 98 poz.1071 z późn. zm.), art. (§) 23 p.5 pp.5 Statutu Szkoły, uchwały Rady Pedagogicznej nr …… z dnia …….. r. po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego i rozpatrzeniu sprawy **postanawiam**

skreślić z dniem ..... z listy uczniów klasy .....

ucznia .....

(imię i nazwisko ucznia)

z powodu .....

## Uzasadnienie decyzji:

……
……
……

## Pouczenie:

Od niniejszej decyzji (oraz rygoru natychmiastowej wykonalności) przysługuje odwołanie do Podlaskiego Kuratora Oświaty w Białymstoku za pośrednictwem dyrektora szkoły w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

1. Uczeń (pełnoletni)
2. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia
3. a/a

…….

(podpis i pieczątka dyrektora)

Załącznik 4

## Zawiadomienie o wypadku ucznia

Zgłaszający zdarzenie
.....

Nazwisko, imię i klasa poszkodowanego

.....

Data zdarzenia
.....

Godzina i miejsce zdarzenia
.....
.....

Okoliczności zdarzenia (opis)
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Osoba udzielająca pierwszej pomocy
.....
.....

Rodzaj udzielonej pomocy
.....
.....
.....
.....

Osoby i instytucje, które zostały powiadomione o zdarzeniu
.....
.....
.....

Świadkowie
.....
.....
.....

…….

(podpis zgłaszającego)